

MEDDELANDE

till våra vänner i Finland.

Med detta vilja vi meddela att vi utsett

Herr ARNOLD CARBERG, Repslagaregatan 1, Helsingborg som tidningens representant och kanprenumeration göras genom honom. Vi skola även anordna att de böcker som annonseras i MYSTERIA finnas tillgängliga till salu i vår expedition i Helsingborg.

Nästa nummer av tidningen kommer att bland annat innehålla en synnerligen intressant artikel om Finlands store mystiker PEKKA ERVAST.

Vördsamt
Redaktionen.

(*Mysteria* Nr 5-6, Sept.-Okt. 1931, s. 1-4.)

En finländsk mystiker.

I olika länder, ja överallt på jorden har man nyligen firat hundraårsminnet av den teosofiska rörelsens uppväckare, Helena Petrovna Blavatskys födelse. Året för det första teosofiska samfundets stiftande i New York, 1875, har i detta sammanhang också allestädes omnämnts. Det finns en grupp sanningssökare, en grupp vandrare på det eviga livets stig, för vilken detta årtal är i dubbel mening betydelsefullt. Den utgöres av de rosenkruziska teosofer, som med Finland som högkvarter bilda det andligt starka, intensivt arbetande samfundet ROSEN-KORSET. Den 26 december 1875 föddes nämligen ledaren för detta samfund Pekka Ervast, en fackelbärare, ett bud från den andra stranden manande till förtröstan, pekande mot mänsklighetens fjärran och höga mål. Liksom Helena Blavatskys liv var en kamp såväl i inre som yttre mening, kan det även sägas att Pekka Ervast liv varit. Liksom man hos Helena Blavatsky har bakom stormen kunnat skönja den eviga sanningens och fridens land, så har man även kunnat skönja det hos den finske mystikern och ockultisten. Liksom i Blavatskys lejonhjärta den gudomliga kärlekens eld flammande hög och klar, så har den även flammats i bröstet på den man som visat tusentals trängande själar den väg de dittills under dödligt allvar i åratala, ja i hela sitt liv har sökt.

Pekka Ervast föddes i en svenskspråkig familj i Helsingfors. Hans far, assessor P. E. Ervast var en lärd man, som efter att ha vid universitetet förvärvat magistergraden fortsatt på den vetenskapliga banan, om icke familjehänsyn hade tvingat honom att antaga anställningen som chef för Statsjärnvägarnas statistiska avdelning. Pekka Ervast mor var en ädel, känslfull kvinna i besittning av en myckenhet av hjärtats religion och begåvad med en ganska betydande klärvoajans. Den första stora smärtan för den lille Peter Elias – som gossen hade blivit kristnad – var förlusten av den älskade modern, när han endast var åtta år gammal. Modern hade betytt mycket för den redan tidigt säregna, musikaliska och med ockulta erfarenheter begåvade gossen. Hon hade för honom djupt och övertygande inpräntat det godas betydelse. Hon hade givit honom den första undervisningen, som egendomligt nog på grund av gossens eget initiativ ledde till att franska blev det språk han vid fem års ålder läste och skrev och att han även någon mån talade svenska.

Intill sjuårsåldern hade gossen levat i barnets själsliga frid. Musiken utgjorde hans tillvaros tragedi, ty barnet hade gråtande bett att få lära sig spela, men fadern fruktade en konstnärs osäkra existens och förvägrade detta. Den andra perioden, som avslutades vid uppnådda fjorton år, var mera uppfylld av inre storm och lidelse, enär all orätt och osanning han nu blev varse, upprörde hans själ och ofta gjorde honom besinningslös av vrede, tills han en dag, då han vredgats, i sitt inre hörde en röst som sade: ”Du bör icke vara upprörd, du bör icke vredgas, blott själv vara sann, blott själv vara ädel och god.“ Denna

händelse verkade så starkt på hans själ att hela tio år förflöto utan att vredens vågor en enda gång genomströmmade den.

Gossen och ynglingen arbetade redan intensivt. Den tolvårige gossen skrev en jämförande grammatik på nio språk. Han författade sagor och berättelser, läste mycket, började sitt arbete tidigt på morgonen, då andra sovo. Som sjuttonårig avlade han studentexamen med laudatur i alla ämnen och livets stora frågor började redan då djupt gripa tag i ett förstånd, som, oaktat sökande, icke kunde finna tillfredsställelse i den kyrkliga kristendomen, trots att nattvardsgången blev en kraftig upplevelse. Då hade nämligen ynglingen skådat Nazarenens livslevande gestalt och en blick, som trängde till djupet av hans hjärta.

Universitetet blev en missräkning. Det var icke de drömda stora vise som ynglingen där träffade, icke de andligt starka ledarne och lärarne, men i stället kom i januari 1894 teosofien i hans väg. Då råkade A. P. Sinnets "Den dolda världen" i hans händer och en darrning genomförde hela hans varelse då han i denna bok från första början fann vissheten om att de vises brödraskap tillsammans med verklig andlig kunskap existerat sedan alla tider. "Detta är förvisso sant" försäkrade honom hans hjärta.

Med denna väckelse var endast början till kampen mot klarhet. Frågan om den speciella uppgiften, frågan om den egna kunskapen, var ännu olöst och tvivlet inställde sig åter. Hösten 1895 skedde den första splittringen, den s. k. Judge-krisen inom Teosofiska Samfundet, vars medlem den unge sanningssökaren blivit. De teosofiska ledarne anklagade varandra och världens tidningspress utlöst sitt hån över de dumma och bedragna teosoferna. Den tjugoårige rannsokade sig själv och konstaterade att han inte visste någonting med säkerhet. Hans egna översinnliga erfarenheter kunde kanske vara illusioner och självbedrägeri. Teosofien, mästarne och Blavatsky kunde kanske vara nonsens. Kanske var livet endast ett meningslöst narrspel. Själven kunde han icke uträtta något värdefullt. Universitetet, där professorer och släktingar förespådde honom en lysande framtid, förde honom endast till cynisk materialism, ett förhållande som även hans första unga teosofvänner kunde konstatera, och konstens, pianistens, bana sades vara stängd för den som först så sent som han fått lära sig spela.

Själssmärtan tillväxte. Människan riktade mot det okända en oavbruten bön: Låt mig dö, låt mig utplånas, mitt liv är meningslöst, värdelöst. Men det okända förblev svart och stumt och själen frågade sig under smärtsam förundran: "Äro vi människor verkligen så hjälplösa, så betydelselösa varelser? Vi födas, lida och dö, men intet förnuft, ingen mening, ingen Gud existerar." Hela medvetandet koncentrerade sig i en enda önskan och tanke: "Nu måste Gud uppenbara sig, om Han finnes. Jag måste veta sanningen, eller också må mitt liv vara ändat." Då öppnade sig evighetens dörr, då fick sökaren erfara det oändliga kärlekens och visdomens medvetande. Han såg ljuset och det som hindrade människorna att nå ljuset. Se här vad Pekka Ervast själv skriver om denna upplevelse:

"Den 13 oktober 1896 vid middagstiden hade smärtorna i min själ nått höjdpunkten. Min ande var ett enda rop om hjälp, ty jag uthärdade icke längre.

Jag kastade mig på rygg på en soffa. Då utbredde sig med ens en dimma överallt omkring mig. Liksom ett svart moln beskuggade mina ögon och det föreföll som om min smärta skulle ha förflyttats från mig själv till detta moln. Liksom i förbigående tänkte jag: "Detta är alltså livet." Med detsamma revs molnet itu och solens strålar värmdes och upplyste mitt ansikte, dock utan att blända. Det harliga ljuset omsvepte mig. Jag vadade som i ett ljushav, och slutligen genomträngde ljuset hela min varelse, så att allt inom mig var ljus. Bakom solen i rymden genljöd en röst: "Var i gott förvar, min son, ty jag älskar dig." Sedan skingrade sig ljuset omkring mig, men längs min rygg höjde sig en levande flamma i form av ett lönnblad. Den steg över mitt huvud och omstrålade mig. Jag reste mig förundrad, såg omkring mig, och se, jag var en ny människa."

Detta är en del av upplevelsen. Pekka Ervast påpekar själv att den är en outtömlig källa till beskrivningar och att ingen beskrivning fullt exakt kan giva ett begrepp om dess mångsidiga innebörd. Där var tid och rumlöshet, där var ett medvetande som betraktade det oändliga närvarande och det eviga nuet. Under veckor vandrade den pånyttfödda människan omsvept av en himmelsk flamma. Människornas hjärtan öppnade sig och uppenbarade de hinder de upprest mot ljuset. Evangeliernas dunklaste satser klarnade, ty de skildrade andliga ting för den som själv hade erfårit.

Detta var dock icke den sanningssökande Pekka Ervast nog, ty han hade för denna erfarenhet kommit i beröring med Leo Tolstoys läror. Han märkte nu hur mycket hans egen erfarenhet påminde

om det Tolstoy erfarit. Tolstoy idealiserade kroppsarbetet och framför allt jordbruksarbetet och därför beslöt Pekka Ervast att bli kroppsarbetare, men som jordbruket var honom för tungt, på grund av en under barnaåren ådragen ryggskada och som han dessutom måste sköta om sin sjuke far, beslöt han sig för att bli snickare. Men under detta handarbete återvände det teosofiska tankeinnehållet i hans medvetande och de obesvarade livsproblemen pockade ånyo på svar. Blavatskys ”Den Hemliga Läran“ blev ånyo ett studieobjekt och sedan forskaranden blivit tänd gjorde sig viljan att själv skriva sig även gällande.

Hade Pekka Ervast efter att ha ernått sin kosmiska erfarenhet om en himmelsk Fader blivit stående på denna punkt hade han knappast blivit den sanningssökande fyrbåk, han i verkligheten är. Ljusets värld och mörkrets värld uttömde ännu icke hela tillvaron. Däremellan utbreddes sig det land, där själarna kämpade, ledo och utvecklade sig, det land där det Vita Brödraskapet arbetade. Detta land beträddes nu av den forskande trängande anden.

Pekka Ervast började allt tätare uppleva profetiska eller på annat sätt verkligheten motsvarande drömmar och syner. Dessa hänvisade på ännu ouppdagade hemligheter i tillvaron. För att kunna hjälpa mänskligheten behövdes kunskap. En bön riktades till den inre Guden: ”Du har givit min själ en evig frid, men hela sanningen har Du långt ifrån uppenbarat för mig. Dödens gåta, Mästarens existens, har Du icke klarlagt för mig.“ Då sanningssökaren en gång var försjunken i denna meditation försvann hans medvetande med ens och i samma ögonblick fann han sig stå som ett andeväsen utanför sin kropp. Han erinrade sig nu att han mången gång förut haft samma erfarenhet, men denna gång bevarades minnet vid återkomsten till hjärnmedvetandet. Det andeväsen han nu var ägde vidare kunskap än den fysiska människan. Det mottog lärdom från det Vita Brödraskapets Mästare, den löste dödens gåta. Pekka Ervast ville icke lära om reinkarnationens faktum innan han ägde egen kunskap. Mästaren upptäckte hos honom minnet av hans eget andliga förflutna, då han kände att han icke kunde nöja sig med mindre.

Allt djupare i naturens och tillvarons dolda hemligheter trängde sig forskaren. Nu visste han även vilken hans livsuppgift skulle bli, förkunnandet av de andliga sanningarna för sitt folk och för mänskligheten och därför ägnade han sig med liv och lust åt det teosofiska arbetet. År 1897 och 1898 utgav han de svenskspråkiga skrifterna ”Den Hemliga Läran“ och ”Teosofisk Uppslagsbok“. Det senare året anhöll han även om ett universitetsstipendium för att i utlandet studera de psykiska fenomenen, spiritismen och teosofien, men då han märkte det ringa intresse som förefanns för sådana frågor och då stipendiet skänktes för andra ändamål blev han medveten om att han bättre kunde tjäna mänskligheten utanför akademien. Hans far hade för teosofiens skull bett honom lämna hemmet, men kallade honom snart tillbaka och dog 1899 som övertygad teosof. Pekka Ervast yngre bror och syster blevo även teosof.

År 1901 utkom *Valoa Kohti* (Mot ljuset) på finska. Detta arbete belönades med Författareföreningens pris och har senare utkommit i 5 upplagor. 1908 utkom ”Framtidens religion“ på svenska, även översatt på isländska. Under åren 1899-1903 hade Pekka Ervast flera gånger vistats i Sverige och hållit föredrag i Stockholm och i landsorten. 1903 började han regelbundna finskspråkiga söndagsföredrag i Helsingfors vilka nu ha pågått i 28 år. År 1904 utkom bl. a. första upplagan av ”*Mitä on kuolema*“ (Vad är döden?), som nedskrevs först sedan varje punkt genom egen erfarenhet prövats.

Från och med 1905 började han utgiva den finska teosofiska tidskriften ”*Omatunto*“ (Samvetet) vars namn år 1908 förändrades till ”*Tietäjä*“ (Den vise) och år 1921 till ”*Ruusu-Risti*“ (Rosen Korset). I september 1907 stiftades teosofiska samfundets finländska sektion, vars första generalsekreterare Pekka Ervast blev. Denna förtroendepost innehade han utan avbrott till och med året 1917 och därefter ännu en gång efter året 1918-19. Under dessa år nådde Pekka Ervast en speciell kontakt med det medvetande han kallar Finlands Nationaldeva eller ”*Väinämöinen*“ och genom detta det finska folkets JAG, som tillika ter sig som en särskild varelse, fick han veta att det finska folket nalkades sin politiska självständighet, men att tillika dessförinnan ytterst allvarliga tider stod för dörren. Om detta talade han i de teosofiska logerna från och med 1910. Då man på ett teosofiskt årsmöte 1913 frågade honom hur det var med denna sak – han hade nämligen antytt att självständigheten skulle förverkligas redan det året – svarade han att denna fråga liksom världskriget hade uppskjutits två år framåt. Senare talade han

om att i fall icke en särskild andlig enighet bland de mest medvetna kunde ernås, skulle den ryska militären stanna i landet ännu ett år (1917-18), vilket även blev fallet.

Åren före världskriget voro framgångsrika för det teosofiska arbetet. Samfundet tillväxte och i Åggelby, i närheten av Helsingfors uppfördes ett teosofiskt högkvarter och tempel. Under årsmötet sommaren 1913 mottog Pekka Ervast en massadress däri teosoferna betygade sin beundran och tacksamhet. På ytan var allt lugnt, men allt djupare började de ämnen till splittring göra sig gällande, som sedermera visade sig överallt i den teosofiska världen.

1912 hade organisationen "Österns stjärna" fått fotfäste bland teosoferna, samtidigt som den uppmanade sina medlemmar att förbereda sig för Kristus eller världslärarens snara återkomst antydde den att denne som vehikel skulle använda kroppen av en då 14 årig hindugosse. Den omedelbara följden av denna förkunnelse var som bekant Rudolf Steiners angång ur Teosofiska Samfundet och bildandet av Antroposofiska Sällskapet. Detta splittrade även de finska teosofernas enhetsfront. Icke heller Pekka Ervast delade uppfattningen inom "Österns stjärna", ty hans egen erfarenhet i den s. k. Kristusfrågan, som nu blev aktuell bland teosofier och ockultister, tycktes vara en helt annan.

I augusti 1914 utbröt världskriget. Pekka Ervast hade sett den hotande faran och dock hoppats in i det sista att kärleken i människornas bröst vore stark nog att avvärja den. Med smärta måste han taga avstånd från den på ledande teosofiskt håll framträdande uppfattningen att den ena av de i världskriget stridande parterna var de vitas, den andra de svartas bundsförvant, ty enligt hans erfarenhet var all förstörelselusta i krig svartmagi och Vita Brödraskapets arbete ett fredens och försoningens arbete. Den smärta han erfor var dubbelt stark genom den kärlek han kände för den för honom som lysande apostel framträdande personlighet, han måste avvika från. Hans egen personliga varelse kände önskan att dö, men arbetet för mänskligheten kallade.

Alla teosofier delade icke Pekka Ervast's uppfattning i Kristusfrågan, icke heller ifråga om krig och fred. Slutligen framträdde år 1916 bland teosoferna i Finland en önskan att göra samfundet till ett redskap för socialismen, för att på så sätt förverkliga broderskapspunkten. Då Pekka Ervast uppfattat denna punkt i teosofien som en inre strävan till broderskap, icke som ett politiskt program, blev även detta en av de yttre anledningarna till stiftandet av den särskilda organisationen *Rosen Korset*, som började sin verksamhet den 14 aug. 1920.

Den inre födelseprocessen av Samfundet Rosen Korset var en annan. Då Pekka Ervast efter världskrigets utbrott hade blivit en fullständigt självständig forskande ockultist, kom han i nära beröring med Vita Brödraskapets västerländska avdelning, med den västerländska eller Rosenkreuziska teosofien. Redan i hans ungdomsverk återfinnes ett drag som med undantag av några H. P. Blavatskys uttalanden icke återfinnes i vår tids övriga teosofiska litteratur, nämligen skildringen av den väg till himmelriket eller det Vita Brödraskapet, vilken döljes i Jesu bergspredikan. I denna skildring återfinnes en ytterst djup och ännu i våra dagar ny praktisk inställning till livet och på samma gång ett uppdragande av många det andliga livets inre lagar. För Pekka Ervast's lärjungar har den funnit ett klassiskt uttryck i det år 1914 utkomna arbetet "Jeesuksen Salakoulu" (Jesu ockulta skola). Detta att en särskild väg framhäves i utvecklingen har berott på arten av Pekka Ervast's egna erfarenheter. Redan i de tidigare uppenbarelserna under hans ungdom framträdde Jesus av Nazaret på ett alldeles särskilt sätt. Han representerade i en alldeles speciell grad mänsklighetens levande fullkomlighetsideal eller Kristus och märkligt var att bergspredikan om fem bud och åtta salighetsförkunnelser bildade orubbliga lager i den andliga världen. Efter 1914 blev Pekka Ervast i tillfälle att mer noggranligt och djupare intränga i förhållandet mellan den historiske och den kosmiske Kristus, i fråga om det gamla och nya förbundet och dessa vyer gävo upphov till de intressanta arbetena "Paavali ja hänen kristinunkonsa" (Paulus och hans kristendom), "Christosophia" och "Vuorisaarna" (Bergspredikan). Dessa inre vyer och erfarenheter har även kallat honom att inom Rosen Korset påbörja byggandet av den på det nya förbundets moraliska grundval vilande mystikskola, som antydde i hans nya arbete "Kadonnut Sana" (Det förlorade Ordet).

Pekka Ervast har i tryck utgivit minst 60 större eller mindre arbeten och detta är blott en del av hans verksamhet, den inre lärarverksamheten är kanske ännu mera betydande. Han är en ljusets vägvisare. Han representerar en stor sanning och en stor kärlek. Detta har varit för honom ett glädjens år. En förhoppning som han länge närt och som 1921 kom till uttryck i ett av honom till teosofier jorden runt

avsänt cirkulär står i år nära sin uppfyllelse. I detta cirkulär uppmanade han de olika teosofiska samfunden att trots meningsskiljaktigheter i kärlek erkänna varandra bilda front mot materialismen och andligt mörker. Som ett uttryck för det ädla, senast av dr. G. de Puruker tagna initiativet, kan den gemensamma fest betraktas, som Teosofiska Samfundets Point-Loma, Teosofiska Samfundet Adyar samt Rosen Korset den 11 augusti i Helsingfors firade med anledning av 100 årsminnet av H. P. Blavatskys födelse. Pekka Ervasts tal vid denna fest utmynnade i den förhoppning att de som skådat djupare i tingen, måtte kunna förena sig i kärlek, för att Blavatskys och Mästarnas ansträngningar skulle ernå sin fulla betydelse och bära sin frukt.

Sven Krohn.

(Mysteria Nr 5-6, Sept.-Okt. 1931, s. 1-4.)